

17.03.2020

לכבוד : מגר' הדס רבינוביץ, מנהלת אגף הרוקחות, משרד הבריאות

שלום רב,

הנדון : "קווים מנחים לצוותי בית המרקחת בקהילה" – בקשה לחידוד הנחיות והבהרות בהמשך למסמך קווים מנחים לצוותי בית המרקחת בקהילה מיום 15.3.2020

בתאריך 15.3.20 פרסם אגף הרוקחות מסמך קווים מנחים לצוותי בתי המרקחת בקהילה ובו התייחסות לאמצעי מיגון הנדרשים מהרוקחים בבתי המרקחת בקהילה. הנחיות אלו יצרו בלבול רב בקרב ציבור הרוקחים, מכיוון שחלקן לא תאמו הנחיות אחרות שיצאו מטעם משרד הבריאות לגבי מיגון צוותים רפואיים במרפאות.

לשם יצירת אחידות בין הארגונים השונים ויישור קו עם ההנחיות השונות המתפרסמות ממשרד הבריאות לגבי מיגון צוותים רפואיים בקהילה, אנו מבקשים פרסום הבהרות דחופות בגין הנקודות הבאות :

1. מסיכות

ההנחיה במסמך היא לשימוש במסיכה כירורגית, כאשר אין צורך במסיכה, ניתן להוריד את המסיכה מתחת לסנטר. לא קיימת הבהרה לגבי מצבים בהם יש צורך לשימוש במסיכה לעומת מצבים בהם אין בה צורך.

בחוזר חטיבת הרפואה "הערכת מחלקות לרפואה דחופה לטיפול בחולים עם תחלואה נשימתית חריפה לאור אפשרות של העברת קורונה בקהילה" מתאריך 12.3.20, קיימת הנחיה לזיהוי חולים באמצעות תשאול וזאת במטרה לאתר חולים החשודים בתחלואה נשימתית חריפה, חולים אלו יעטו מסיכות כירורגיות במגע עם הצוות. בזמן טיפול בחולים אלו הצוות יעטה מסיכות כירורגיות. לא נמצאו הנחיות משרד הבריאות לעטיית מסיכות כמניעה כללית במגע עם כל מטופל.

- במידה ואכן נדרש לבצע תשאול חולים, נבקש לקבל הנחיות מסודרות בנוגע לסימפטומים נשימתיים בגינם נדרש לתשאול א המטופלים וכן הנחיות בדבר מתן מסיכות לחולים שבאו לבתי מרקחת עם סימפטומים נשימתיים וללא מסיכה.
- נבקש לקבל הנחיות בדבר שימוש במסיכות ע"י רוקחים והתאמה להנחיות הקיימות עבור רופאים ואחיות, בהיעדר הנחייה גורפת לשימוש מניעתי במסיכה.
- צוין בחוזר כי יש להקפיד על היגיינת ידיים בהסרת המסיכה. נבקש לעדכן הנחיות על הקפדה על היגיינת ידיים לאחר כל הורדה או החזרה של מסיכה (למעשה כל מגע במסיכה).

- הוגדר כי את המסיכה יש להשמיד לשקית יעודית עם סימן יעודי. נבקש לברר האם נדרש לסמן את השקית כ-biohazard, וכן לקבל הנחיות מדויקות על אופן השמדת השקית (האם יזרק עם כלל אשפת בית מרקחת, האם יפונה באופן אחר, כיצד ולאיזה אתר)
- נבקש להבין למה הכוונה בהיגיינת ידיים (האם נדרש לעזוב את הדלפק ולשטוף ידיים במים וסבון או לחטא ידיים באמצעות אלכוהול 70% או ספטול) כמו כן נבקש התייחסות לאופן בו ניתן לבצע היגיינת ידיים בצד ההנחיה לעטיית כפפות.

2. כפפות

בחוזר מנהל הרפואה "הערכות מחלקות לרפואה דחופה לטיפול בחולים עם תחלואה נשימתית חריפה לאור אפשרות של העברת קורונה בקהילה" מיום 12.3.2020, העוסק בטיפול במטופל עם תחלואה נשימתית חריפה קיימת התייחסות למיגון מגע הכוללת עטיית כפפות בזמן טיפול בחולה. גם בחוזר "הנחיות להתמודדות עם תחלואה מנגיף קורונה החדש (COVID-19) – עדכון מס' 10 מיום 12.3.2020, שהופץ על ידי פרופ' סדצקי, ראש שירותי בריאות הציבור וד"ר עזרא, ראש חטיבת הרפואה במשרד הבריאות, ההנחיה לעטיית כפפות היא לטיפול בחולה מאומת או החשוד כחולה ואין הנחיות לעטיית כפפות למיגון מניעת. כמו כן במצבים בהם נדרשת עטיית כפפות, ההנחיה היא החלפת כפפות בין מטופל למטופל, במסגרת "קיום מנחים לבתי מרקחת בקהילה", לא הייתה התייחסות לסוגיה זו. נבקש לקבל הנחיות בדבר שימוש בכפפות ע"י רוקחים והתאמה להנחיות הקיימות עבור רופאים ואחיות, בהיעדר הנחיה גורפת לשימוש מניעתי בכפפות.

3. חלוקים חד פעמיים

הובא לידיעתנו כי ראש אגף רפואה בקהילה של שירותי בריאות כללית, לאחר התייעצות עם מנהל רפואה הוציא הנחיה המבטלת את הצורך לשימוש בחלוקים חד פעמיים בבתי המרקחת. במידה ואכן ההחלטה היא שאין צורך בחלוקים חד פעמיים, נבקש להוציא הנחיה אחידה בנושא לכלל הקופות, הרשתות ובתי המרקחת הפרטיים. ובכל מקרה גם בסוגיה זו נבקש אחידות בהנחיות בדבר שימוש בחלוקים חד פעמיים ע"י רוקחים והתאמה להנחיות הקיימות עבור רופאים ואחיות, בהיעדר הנחיה גורפת לשימוש מניעתי בחלוקים חד פעמיים.

4. חיטוי- הנחיה לחיטוי משטחים באקונומיקה בלבד

הנחיות חיטוי דומות מוזכרות בחוזר מנהל רפואה "הערכת מחלקות לרפואה דחופה לטיפול בחולים עם תחלואה נשימתית חריפה לאור אפשרות של העברת קורונה בקהילה" הנחיות אלו מתייחסות לאופן הניקיון הנדרש לאזורים בהם טופלו חולי קורונה. אין במסגרת חוזר זה של מנהל הרפואה, התייחסות לחיטוי מניעתי. התייחסות לחיטוי מניעתי נמצאת במסגרת ההנחיות מנהל רפואה להתמודדות עם נגיף קורונה מתאריך 12.3.20 במסגרת הנחיות אלו, ההנחיות לחיטוי מניעתי של משטחים במסגרת בידוד בית, הן באמצעות אקונומיקה או אלכוהול 70% של משטחים.

לאור העומסים הכבדים מאוד הקיימים כיום בבתי המרקחת, הנחיות החיטוי צריכות להיות מעשיות, ללא פגיעה ברצף העבודה ועיכוב התור וללא סכנה לפגיעה באיכות התכשירים. נבקש לשקול הוספת אלכוהול 70% כאמצעי חיטוי נוסף, היות ומדובר בתהליך חיטוי שהינו מניעתי. כמו כן, חלק מהארגונים התקינו חוצצים העשויים פרספקט על הדלפקים. נבקש להוציא הנחיות מפורשות לאופן ותדירות ניקוי וחיטוי חוצצים אלו שכן הם עצמם יכולים להיות מוקד משמעותי בהעברת הנגיף וזיהומים נוספים.

5. מניעת התקהלות

הנחיות ראש הממשלה ומשרד הבריאות הן מניעת התקהלות של מעל 10 אנשים. בבתי המרקחת אין אפשרות לשמור על הנחיות אלו הן מבחינת העובדים והן מבחינת המטופלים. יתרה מכך, ישנם בתי מרקחת בגדלים שונים הנעים בין 60 מ"ר כמוגדר בחוק לבין בתי המרקחת של הרשתות אשר מגיעים לגדלים של מאות מ"ר. נבקש כי במסמך ההבהרות תהיה התייחסות גם לסוגיה זו.

6. שמירת מרחק

הנחיות ראש הממשלה ומשרד הבריאות הן הקפדה על שמירת מרחק של 2 מטרים בין אנשים לשם צמצום חשיפה מהדבקה טיפתי.

- נבקש התייחסות לסוגיית המרחק בין הרוקח המנפק בדלפק לבין המטופל העומד מולו (בבתי מרקחת בהם אין הפרדה פיזית של מחיצות).
- כיצד הרוקחים בבתי המרקחת נדרשים להקפיד על מרחק של 2 מטרים בין המטופלים הממתינים בתור, כפי שמוגדר במסמך הנחיות המיגון שפורסם?
- נבהיר כי אין אפשרות לשמירה על מרחק של 2 מטרים בין עובדי בית המרקחת אשר נדרשים לעבודה בשטח מוגדר ותחום מאחורי הדלפק. נבקש כי במסמך ההבהרות תהיה התייחסות גם לסוגיה זו.

אנו פונים לאגף הרוקחות לבצע חשיבה נוספת לגבי הסוגיות שהועלו ולהוציא הבהרות והנחיות מאוזנות המאפשרות מיגון סביר לרוקחים במקום עבודתם ואשר יכולות להתקיים תוך לקיחה בחשבון את העומסים הגדולים מהרגיל בבתי מרקחת, לחץ המטופלים וצוות הרוקחים והצורך לשמור על רצף עבודה אפשרי מבלי לפגוע ברמת השירות הרוקחי הניתן.

לתשובתכם נודה.

בברכה

ד"ר אלינה אמיתי, יו"ר ארגון הרוקחות בישראל

ארגון הרוקחות
בישראל
The Pharmaceutical
Society of Israel

העתקים :

מר משה בר סימן טוב, מנכ"ל משרד הבריאות
פרופ' איתמר גרוטו, המשנה למנכ"ל משרד הבריאות
פרופ' סיגל סדצקי, ראש שירותי בריאות הציבור
ד"ר אסנת לוקסנבורג, מנהלת החטיבה לטכנולוגיות רפואיות, מידע ומחקר
ד"ר ורד עזרא, ראש מנהל רפואה
ד"ר בעז לב, יו"ר הצט"מ
מר אלפרד אל אסמר, מנהל תפעול בתי מרקחת, סופר פארם
מר חאתם עמשה, מנהל מחלקת הרוקחות, בי דראגסטורס בע"מ
גב' שרה ברנס גביש, סגנית מנהל רשת מכבי פארם ומנהלת בפועל, רוקחת ראשית מכבי פארם
גב' שרון אלמקייס, מנהלת רוקחות מאוחדת פארם
מגר' טל רוח, מנהל מחלקת רוקחות ורוקח ארצי, לאומית שירותי בריאות
מגר' מרק לוין, מנהל מחלקת הרוקחות, שירותי בריאות כללית
מגר' שימי שמריהו היללי, מזכ"ל איגוד הרוקחים
מגר' דודו פפו, יו"ר הסתדרות הרוקחים ענף בתי המרקחת
מגר' אלי מרום, סגן ראש אגף הרוקחות
רוקחים מחוזיים: ירושליים, תל אביב, חיפה, מרכז, צפון, דרום